

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič à 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petič vrsta 4.— Din; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. «Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 240.— Din. za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knafljeva ulica šte. 5, pritličje. — Telefon šte. 304.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo: Knafljeva ulica šte. 5, I. nadstropje. — Telefon šte. 34.

Hude skrbi radikalne stranke

Nervoznost radi neuspehov pri oblastnih volitvah. — Odločen odpor proti eventualnim skupščinskim volitvam. — Splošna zahteva po pomirjenju v stranki.

Beograd, 28. januarja. Uradni podatki oblastnih volitev še vedno niso objavljeni. V javnosti znani rezultati slove na zasebnih informacijah, ki so jih prejeli pojedine stranke od svojih organizacij in zaupnikov. Radikalni s skupino Ljube Jovanovića so izgubili toliko, da bi morali imeti v Narodni skupščini približno 30 poslancev manj kakor jih imajo danes. Padec radikalnih glasov je napravljen na radikalne voditelje močan vtis. Med radikali prevladuje mišljenje, da se je treba sedaj tako s političnih razlogov kakor iz strankarskih interesov izogniti skupščinskim volitvam. Radikalna stranka — o tem so sedaj tudi

optimisti med radikalnimi poslanci pričani — se nahaja v veliki krizi. Njena prva skrb mora biti, da uredi svoje notranje razmere stranke in si zopet pribori zaupanje volilcev.

Na vsak način pomenijo oblastne volitve negativno etapo v razvoju radikalne stranke, ki pa nima niti garancije, da doseže pri eventualnih skupščinskih volitvah vsaj toliko glasov, kakor pri sedanjih oblastnih. Med radikali vlada radi te slabe perspektive razumljiva razburjenost in splošno se zahteva, da mora v najkrajšem času in za vsako ceno priti do pomirjenja med obema radikalnima skupinama.

Nove Radičeve pretnje

Radić je prispel danes v Beograd. — Pred odhodom iz Zagreba je ponovil svojo grožnjo, da bo razbil vladno koalicijo. — Opozicija zahteva skupščinske volitve.

Beograd, 28. januarja. Med radikalnimi prvaki je opažati močno politično depresijo. Danes je že tudi širši javnosti znano, da so radikali doživeli kljub zunanjim številkam pri nedeljskih volitvah velik poraz. V Bosni in Hercegovini so nazadovale za nad 90.000 glasov. Še huje je padec v Vojvodini in Dalmaciji. V Vojvodini so se obdržali samo s pomočjo Nemcev in Madžarov. Radikali se zavedajo, da jim preti sedaj velika nevarnost. Vse stranke se jim odlikajo. Radikali se bojijo, da se jim izmakne situacija iz rok ter se zavedajo, da bi jim nove volitve prinesle še večji debakl. Zato skušajo na vse načine dobiti zveze za novo kombinacijo, ki bi jih naj zagotovila proti Radiću.

Stepan Radić je sredi odstopa iz Zagreba in prispel danes popoldne v prestolico.

Današnji listi objavljajo snočno izjavo Stepana Radića, ki jo je podal, predno je stopil v beogradski brzdavici. V tej izjavi trdi Radić, da so bile volitve izpeljane tako, kakor da je na vladi homogena stranka. Če pa je to tako, naj radikali sami vladajo. Po volilnem zakonu bi morali biti vsi oblastni mandati določeni in ugotovljeni že v ponedeljek. Notranje ministristvo pa še do danes ni izdalo izdov. Že to dejstvo je zadosten razlog, da HSK temeljito premisli, ali sme še dalje sodelovati s stranko, ki gaži in izigrava ustavne predpise. Če smatra pred-

sednik vlade, da je treba pritožbe proti volilnemu teritoriju predložiti parlamentu, se bo njegova želja kmalu izpolnila. Ako ostane pri dosedanjem načinu dela, je razumljivo, da je dolžnost vseh ostalih političnih činitelev, da postavijo tako stranko in tak del vlade najprej na obtožno klop parlamenta, nato pa na obtožno klop vsega naroda, ki naj izreče svojo sodbo z volilnimi kroglicami.

Opozicija spremlja to najnovejšo Radičovo ofenzivo z veliko pozornostjo in seveda tudi s precejšnjo škodoželjnostjo. Opozicionálni voditelji opozarjajo na to, da so ti pojavi najboljši dokaz, kako nezdrava in neiskrena je današnja koalicija RR. Po njihovem mnenju Narodna skupščina v sedanjih sestavi sploh ni zmožna več za delo in jo je zato treba čim prej razpustiti.

Radičevski krogi v Beogradu se drže zelo rezervirano in nočejo dajati nikakih izjav o situaciji, češ da se bo vse razčistilo, ko bo Radić v Beogradu stopil v osebne stike z radikali. Priznavajo pa, da je položaj kritičen. Radikali so nasopali pri zadnjih volitvah proti HSS huje kakor proti vsaki opozicijski stranki in s tem grdo kršili zaveznitvo. Te razmere pa so nevdružne in radikali se morajo enkrat jasno in definitivno izraziti, kaj hočejo, ker je nemogoče, da bi v parlamentu uživali podporo radičevcev, izven parlamenta pa izrabljali proti njim državni aparat.

Italija in Anglija si delita Balkan?

Alarmantna senzacija švicarskega lista. — Mussolini je baje dobil privoljenje Anglije, da prične vojno z Jugoslavijo in anektira Dalmacijo.

Bern, 28. januarja. «Berliner Tagblatt» objavlja na uvodnem mestu poročilo svojega dunajskega dopisnika Bruna Freya, ki ostro napada Italijo. Pisec ugotavlja, da predstavlja Italija radi svoje balkanske politike trajno nevarnost za mir na Balkanu. Mussolinijeva Italija si domišlja, da je naslednica bivše habsburške monarhije in name-rava zažgati na Balkanu vojni kres, da si zagarira nadoblast. Frey smatra, da predstavlja italijansko-albanska pogodba prvo etapo k popolni italijanski kolonizaciji male albanske republike. S tem pa še ni zadoščeno vsem italijanskim težnjam. Fašistovski Italiji lebdijo pred očmi nadoblast na Jadranu in aneksija Dalmacije. Dubrovnik, Šibenik in Split, ki so nekoč pripadali Beneški republiki, naj se vrnejo pod Italijo. Mussolini je pripravljen napovedati kraljevini SHS vojno in si pridobiti pomoč Rumunije in Madžarske. Na te načrte je

baje pristala že tudi Anglija, na sestanku v Livornu med Chamberlainom in Mussolinijem, ki sta se sporazumela glede razdelitve Balkana. Mussolini je bil pooblaščen, da zaneti požar kadar hoče. Frey domneva, da bo spomladi izbruhnila balkanska vojna, ki pa ne bo omejena samo na Balkan.

Ta alarmantna švicarska senzacija je vsekakor zelo, zelo pretirana. Ne dvomimo, da bi nas Mussolini raje napadel danes kakor jutri, a izključeno je, da bi na tako pustolovski pristala Anglija, ki ima drugih skrbi nad glavo in ki se dobro zaveda, da bi italijansko-jugoslovnski konflikti značilno svetovno vojno. Te pa Anglija neče riskirati in vsaj za par let še tudi Mussolini ne. Zato se le čudimo, da je mogel resen švicarski list objaviti tako neresno vest.

Vladna kriza v Nemčiji

Berlin, 28. januarja. Pogajanja za sestavo vlade tudi včeraj niso bila zaključena. Nove težkoče so nastale radi razdelitve portfeljev. Nemški nacionalci zahtevajo 4 ministristva. V tem slučaju bi morala nemška ljudska stranka (Stressemann) reducirati svoje zahteve na dva portfelja. Politični krogi so prepričani, da bo dr. Marx še tekom današnjega dneva izravnal te nesoglasja ter sestavil svojo vlado. Sredi je dr. Marxu koncem pogajanj postal slabo in se je onesvestil. Zdravniki so ugotovili, da gre le za razburjenost in preveliko utrujenost. Nova vlada bo razpolagala v parlamentu z 270 glasovi, opozicija pa z 223 glasovi.

ŠE DANES se predvaja vele-mestna drama

PARIŠKE PODGANE

v glavnih vlogah najboljši filmski tragi Emil Jannings, Eugen Klöpfer.

Predstave ob: 4., ½ 6., ½ 8., 9. Eltni Kino Matica. Telefon 124.

Mezdna borba trboveljskih rudarjev

Rudarji zahtevajo zvišanje prejemkov. — Družba zahteve odklanja. — Danes so se vršila pogajanja, ki pa so ostala brez uspeha.

Ljubljana, 28. januarja. Rudarji v revirjih Trboveljske premogokopne družbe, ki žive po neuspehu svojega združenega mezdneja boja deloma v zelo težavnih razmerah, so začeli nedavno z akcijo za zvišanje svojih prejemkov. Rudarji povdajajo, da se je kriza v rudarstvu že omilila in da bi družba sedaj po izvršeni redukciji delavstva lahko pristala na zvišanje plač. V posobni spomenici zahtevajo rudarji vseh revirjev TPD:

- a) povišanje rudarskih mezd za 12%, ker so se od 1. 1922. življenske potrebščine podražile za 21%;
- b) ureditev položaja akordantov;
- c) normiranje cen življenskim potrebščinam.

Trboveljska družba s svoje strani povdaja, da je gospodarska kriza danes hujša kot kdaj prej in da je zato povišanje rudarskih prejemkov nemogoče. Tudi ugovarja trditvi, da bi se bile življenske potrebščine podražile za celo petino.

Danes so se pri rudarskem glavarstvu v Ljubljani sestali zastopniki TPD (generalni ravnatelj Skubec ter ravnatelji vseh revirjev) in zastopniki delavstva iz Trbovelj, Hrastnika, Rajhenburza in Kočevja. Za Delavsko zbornico je prisostvoval pogalanem g. Tokan, vodil pa jih je rudarski nadzornik inž. Pehani. Pogajanja, ki so trajala od 10 do 13., niso privedla do znatnega zblizanja in niso rodila pozitivnih rezultatov. Ni še gotovo, ali in kdaj se bodo nadaljevala.

Ob zaključku lista:

Izbruh vladne krize

Uzunović poda še danes demisijo?

Radičevci so v parlamentu glasovali z opozicijo in radikali so ostali v manjšini. — Skupna avdijsenca gg. Uzunovića in Maksimovića. Odločitev o demisiji pade popoldne.

Beograd, 28. januarja. Današnja seja Narodne skupščine je bila otvorena kmalu po 10. uri. Po prečitani zapisnika je predsedništvo sporočilo, da so bili sestavljeni skupščinski odbori za proučevanje zakonskih snetkov o ljudskem šolstvu ter o tolmačenju člena 108 invalidskega zakona. Sledil je prehod na dnevni red: Izvolitev dveh članov v odbor za vojno odškodnino. Poslanec Pera Marković je protestiral proti temu, da niso bile dopuščene liste vseh strank, da bi se na ta način izvolilo proporcionalno zastopstvo. Radi tega protesta je prišlo med poslanci do ostrega prepira, tako da je moral predsednik odrediti polurni odmor.

Med odmorom so se dogodili zelo važni dogodki. Radikali so določili za svoja kandidata poslance Žujovića in Aleksića. Demokratska zajednica je postavila svoja protikandidata poslance Markovića in Kapetanovića. Radičevci so predlagali mesto Kapetanovića zemljoradnika Vujića, na kar so davidovičevci pristali, dočim je SDS zahtevala naj se nominira drugi kandidat iz njenih vrst.

Po ponovno otvorenji seji je bilo odrejeno glasovanje. Radičevci so glasovali kompaktno za kandidate davidovičevcev, ki sta bila izvoljena s 113 glasovi proti 80 glasovom radikalne stranke.

Glasovanje je napravilo na radikale strahovit utis.

Malo pred 13. je ministrski predsednik Uzunović odšel na dvor, kjer je bil sprejet skupaj s notranjim ministrom v avdienci. Po končani avdijsenci so novinarji vprašali Uzunovića ali je že podal ostavko. Ministrski predsednik je odgovoril:

«O tem se bom popoldne dogovoril s svojimi prijatelji.»

Izjava predsednika vlade je napravila na politične kroge izreden utis. Računa se, da bo vlada še tekom današnjega dne podala demisijo.

Stepan Radić, ki je danes dopoldne prispel v Beograd, je ostal ves čas v poslanskem klubu HSK, kjer je bil v stalnem kontaktu s svojimi poslanci ter jim dajal navodila.

Čuden govor nemškega ministra na češkem

Praga, 28. januarja. Justični minister in nemški poslanec Mayer-Harding je sinoči govoril na nekem zborovanju o političnem položaju. Tekom svojega govora je podal razne izjave, ki so vzbudile v čehoslovski javnosti precejšnjo pozornost. Minister Mayer-Harding je izjavil, da je Českoslovaška odigrala vlogo francoskega žandarija proti Nemčiji. Ta vloga je postala tudi nepotrebna, ker je Nemčija temeljito spremenila svoje razmerje napram Franciji. Českoslovaška se mora zavedati, da je le ma slovanski otok v velikem Nemškem morju. To spoznanje mora prodreti tudi v češkoslovski notranji politiki. Naloga Nemcev na Českoslovaškem bo v prvi vrsti ta, da privedejo to spoznanje do zmake.

KONFERENCA MALE ANTANTE

Praga, 28. januarja. Od poslužbene strani se doznava, da se bo vršila konferenca zunanjih ministrov Male antante koncem marca ali najkasneje začetka aprila v Pragi ali v Bratislavi.

ALBANIJA IN BOLGARIJA

Atene, 29. januarja. Grška vlada je prešla službeno poročilo grškega poslanika v Sofiji, da je albanski poslanik v Sofiji ponudil bolgarski vladi, da sklene z Albanijo pak prijateljstva in obrambno zvezo. Sofijska vlada je to ponudbo sprejela in pooblastila svojega poslanika v Tirani da začne s podrobnimi pogajanj z albanske vlado.

ANGLEŠKO VOJAŠTVO NA KITAJSKEM

London, 27. januarja. Tekom 14 dni bo angleška vlada razpolagala na Kitajskem z 20.000 vojaki, ki bodo branili angleške koncesije in pravice v Sangaju.

Davčne olajšave?

Obljube finančnega ministra.

Beograd, 28. januarja. Na večerajšnji seji finančnega odbora je pred razpravo o proračunu državnih dohodkov finančni minister dr. Bozdan Marković prečital daljši ekspozé o državnih dohodkih. Finančni minister je napovedal razne redukcije in znižanje davkov in drugih dajaiev. Te redukcije znašajo približno 225 milijonov dinarjev. Znižanja se nanašajo na ceno soli, na takse za delnice, na invalidske doklade, na zbornične doklade in druge takse. Davčni zaostanki se bodo lahko poravnali z 20% kronskimi obveznicami, ki so bile izdane povodom žigosanja starih bankovcev. V debati so poslanci opozorili na težko gospodarsko krizo, ki je zajela vse pokrajine. Posl. Sečurov smatra, da državna blagajna ne bo mogla iztirjati v proračunu predvidenih dajaiev in da bodo potrebni dodatni dohodki zaostajali za proračunom in s tem ogrozili proračunsko ravnovesje.

Danes popoldne bo finančni odbor razpravljaj o finančnem zakonu za leto 1927/28.

Nazadovanje radikalov v Bosni in Hercegovini

Padli so za 100.000 glasov.

Sarajevo, 28. januarja. Predsednik IMO dr. Spaho je podal izjavo o oblastnih volitvah v Bosni in Hercegovini. Dr. Spaho trdi, da so radikali doživeli tako po številu glasov kakor po številu mandatov strahovit poraz. Muslimani so dobili v Bosni in Hercegovini tretjino vseh mandatov in tretjino vseh glasov. Tudi HSS je agitirala proti radikalom, čeprav sedi v vladi z njimi skupaj. Poraz radikalov bi bil brez presipavanja kroglic in falsificiranja zapisnikov še mnogo večji. Pri volitvah 8. februarja 1925 so dobili 188.000 glasov, 23. januarja 1927 pa samo 90.000. Veliko vprašanje je, ali bo Demokratska zajednica sedaj po vseh teh zlorabah še lahko vstopila v koalicijo z radikali. Prelita kri in volilna nasilstva ne bodo tako brzo pozabljena.

SKLADIŠČA NA SUŠAKU

Beograd, 28. januarja. Generalna direkcija železnice je odobrila kredit pol milijona dinarjev za zgradbo novega skladišča in tovorne rampe na stanici Sušak. Gradjevinski sekciji na Sušaku je odobren kredit 450.000 dinarjev za zgradbo carinskega skladišča pri novem mostu Reka-Sušak.

OBRтна BANKA V BOSNI

Sarajevo, 28. januarja. Vpisovanje delnic Obrtne banke je bilo zaključeno 15. januarja. Ključ težki gospodarski krizi je Bosna podpisala nad 10.000 delnic. Samo v Sarajevu so obrtniki podpisali 3500 delnic. Smatra se, da bo radi tega osnovana podružnica Obrtne banke tudi v Sarajevu. Ustanovna skupščina Obrtne banke bo 20. februarja. Pri tej priliki se bo razpravljalo na podlagi gornjega rezultata vpisa delnic o ustanovitvi sarajevske podružnice.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA

Efekt 2 in pol odst. drž. renta za vojno škodo 354, 7 odst. inv. pos. iz 1. 1921 82, 83,50. Celjska pos. d. d. 195, 197. Ljubljanska kreditna banka 150, Merkantila banka 99—100. Kreditni zavod 170, 180. Strojne tov. in liv. 80, Trboveljska premogokopna družba 340, Združene papirnice 120, Stavbena družba d. d. Ljubljana 55, 65. Sešir d. d. 104, 4 in pol odst. kom. zad. dež. bke. 20, 22, 4 in pol odst. zast. l. kr. dež. bke. 20, 22. — Eksekutivna prodaja trboveljske premogokopne družbe 1000 komadov 340, 340, 340.

ZAGREBSKA BORZA

Efekt 7 odst. inv. posojilo 1921 82 in pol — 83, 2 in pol odst. drž. rente za ratno štetu 353,5—354,5. Ljubljanska kreditna 150, drv. eskomptna banka 105—105,5. Kreditna banka Zagreb 106 — 110, Hipotekarna banka 68—64. Jugobanka 102—105, Prašedion 947,5—950, Drava d. d. Osijek 500, Sečurana Osijek 522—530,5, Isis d. d. 52, Slaveks 125 —140, Slavonija 32—33, Strojne tovarne 100, Trboveljska 352 in pol — 354, Union paromlin 300—310, Vevče 125, Agraria 49,5—50. Devize: Dunaj 800—803, Berlin 13,486—13,516, Budimpešta 995,5—998,5, Italija 245—247, London 275,80—276,60, Newyork ček 56,70—56,90, Pariz 224,50 do 225,50, Praga 168,05—168,85, Curih 10,94 do 10,97.

INOZEMSKÉ BORZE

Curih: Beograd 9,135, Pariz 20,485, London 25,2625, Newyork 519,625, Milan 22,35, Praga 15,3875, Dunaj 73,38

Potopljeno brodovje

K'ej? Kdaj?

M. Zarnik:

Narodni mučenik Pepe Škrjanc

Pohleven epos v 18 različno dolgih spevih.

In kdo se je predznu zoper tega
odličnega prvaka slovenskega naroda
nastopi in kanderdirat? En mlad človek,
čvelik gobeza po lban okul, pa je
za ušesam od fajtnast kar plesnov in
mo že kar pr ustah slama iz mežganov
ven leze. Za poslanca paše kokr gnuj
za škafe ribat. (Ogorčeno rjojenje,
fej-klici, dvignjene pesti: »Naj se le
sem prikaže!« Pepe se poslužuje litra,
ker je z govorniško roko že zdavnaj
brenil kozarec z mize.)

»Ja, res je, nej se le med nas po-
kaže. Gauma tki ven brcln, de mou
plindarm spregledul« (Silen, pritrje-
valen smeh pri onih, ki razumejo, kaj
je »plindarm«.)

»Tu je ta prava ljudska vola, ja!
Ludski glas božji glas. In vidte, tku
sa naš gspud poslanc potrepeliv in
dóbr, de zoper ves čvekajne in pisajne
tistga človeka še ust na odpreja. Ker
naš gspud poslanc sa brihtn in zato
sploh nimaja navada usta odpirat.
Ampak ón delvavaja!« (»Živjoooo!«.)
Al ste kdej slišal o tistem prajzovskem
negerale Bismarke? Ne ene ni zinu,
tku de sa ga natker mel natirleha za
mutastga; pa na ajns-cvaja je fentu Ple-
mentzarje pod Parizam. Tkula se
more in tkula znaja naš gspud po-
slanc!

Iz tem sem vam povedu usé in sem
tud tistga tkuimenvanga protikande-
data v ta prava luč postavu in ga oži-
gogasu do kosti.

U to ime dvigam soja časa — hup
časa — hup časa (nekdo mu je hitro
porinil pod roko pivski vrček) in kli-
čem: Svaka sila do uremena, ki se
nam boja zjasnile. Hej Slovani od
Urala do Triglava, hrom a peklo, pa
mirna Bosna. In pa (s previdnim po-
gledom na navzoča orožnika) use za
vera, dom, cesarja!»

S samovšečnostjo vspešnega dema-
goga je med splošnim parokizmom
navdušenja zavijtel pivski vrček, ki
je stal pred njim in izpil na dušek.

Med zborovalci je pa moral biti
zaupnik protikandidata. Govorniku je
bil namreč podtaknjen vrček čiste
vode.

Pepetu sta stopili oči venkaj, ka-
kor bi bil iz rakove zlahte; hotel je
zavpiti tudi na pomoč. Ker je pa imel
požiralnik notri do želodca poln vode,
je šinila iz njega kakor iz hidranta.
Za njo pa jo je ubralo še razžaljeno
vino iz vseh Pepetovih notranjih orga-
nov. Skozi usta, skozi nos in menda
celo skozi ušesa. Saj trdil je tako, ker
ni več dni ničesar slišal. Bled je padel
znak ter zajčal: »Na tleh leže Slo-
venstva stebri stari!« To je imel iz
novin. Potem se je onesvestil.

Konec tega speva zasluži, da ga pri-
občim v heksametrih:

Ko pa so drugi junaki zazrtli protagonista,
Pepeta mnogo trpečega, ki se je valjal
po zemlji.

V mukah vodenih in nemih, se dvignil
sočutja se splošne
Vik in krik do neba. Pa kakor če gredelj
kovani

• Pepe je pač zamenjal Moltkeja z
Bismarkom.

Ladje ponosne, opremljene umno s troj-
nimi vesli,
Orje skoro igraje Pozejdona carstvo
nemirno,
Tako preril skozi dične vollice se zdajci
je krepko
Vaški župan. Nad vampom mogočnim z
vsakim dihljajem
Ritmčno mu je drhtela verižica ure
srebrna.
Delo polno umetnosti tuje barbarov
severnih.
Ob verižici pa okovan v srebrne držaje,
Visel mrjasca je strašnega zob, mogočno
zakrivljen,
Kakor meseca krajec, ko splava po mlaj-
skih temotah
Ljubko nad sleme gora in posveti po
cesti kamniti.
Jarka da žrelu srečno uide pozni popotnik.
Ki vam božjega poln koleba renče proti
domu
Misli valeč po grudih kosmatih dvigne-
nim prstom.
Željen domačega praga in ljubljene žene
pozdrava.
Tako se svetil čekani je mrjaščev na
črnem baržunu,
Ki s srebrnimi gumbi oklepal je trebuh
županski.

Resno igrigie z obrvmi kosatimi zdajci
županstvo,
In se zatreslo je sleme bajte vsakere
na vasi.
Samo na farovžu ne in ne na farnem
zvoniku.
In stopili iz ljudstva so trije odlični
organi
Javnega blagra do Pepeta mnogotre-
čega tječaj.
Konjederec je prvi, ki pasji ga narod
sovrži
Drugi brivec je bil, zobovja derun spo-
štovani.
Tudi pijavkam vladalec, po krvi nemo
tulečim.
Tretja pa babca občinska, ki deco nam
spravlja na svetlo.

Najprej kaditi so Pepetu z jezevo kožo
bodečo,
Ki od cigánov se kupi in zdravi vsako
bolezen.
Čuda tvorečo so svečo tudi zažgali,
zgneten
Po neznanih pravilih iz smole in rož lo-
kovitih.
Kupljeno gori na Svetih Višarjih po dol-
gi debati
Od krivonosca lokavega, sina daljne Fe-
nicije.
Tudi škropili so lice bolešno s kapljami
vode.
Ki se pretaka po Lurdu, v zemlji bor-
benih Galeev.
Mnogopreskušani težko zajčal božanski
trpin je
Ker se duplina nosu je polnila mu z
dimu oblaki.
Ko pa začutil vodo, ki je nikdar trpeti
ni mogel.
Hipoma planil je kvišku in zbrisal bedno
si lice.

Oj ojoj me nesrečnika, reče, kaj sem za-
grešil.
Da me srd bogov v vodo preganja in
smradom!
Dajte mi nektarja čašo kipečo, da dušo
vklenam
Zopet v svoje telo; na nitki le še drži se
In iz ust mi binglja v vetru kakor ba-
lonček.
Urnih, a tudi debelih je krač spondren-
cana Heba

To in ono

Tolpa roparskih morilcev

3 žrtve v enem dnevu

Te dni so cigani v Moldavi na
Slovaškem umorili trgovca Rusnaka.
Orožniki so našli okrvavljeno sekuro,
s pomočjo katere so izsledili morilce.
Ugotovili so, da se je cigan Cisar 2 dni
pred umorom pojavil v Mokrancah,
kar je Cisar tudi priznal.

Pri zasliševanju je Cisar priznal, kaj
je počel s svojimi štirimi tovariši v Mo-
krancah. Cigani so umorili tam starega
drvarja Kučorko in neko Marijo Rigovo.
ki je živela z njim v divjem zakonu. Obe
trupli so potegnili s postelje in ju skrili
za peč. Denar so zaman iskali, kajti Ku-
čorka je bil siromašen. Morilci so se za-
dovoljili z ruho in pernico. ki so jo
prodali za 50 Kč. Poleg tega so odnesli
sekuro, s katero so ubili trgovca Rusna-
ka v Moldavi.

Po zaslišanju so odšli orožniki v
Mokrance, da se prepričajo, koliko je
resnice na ciganih izpovedi. Za pečjo
so našli obe trupli, ki so ju ta čas že
obgrizle podgane. Iz Moldave je pri-
šla takoj sodna komisija, ki je ugotovi-
la, da so cigani ubili obe žrtvi s sek-
ro v spanju. Ni izključeno, da ima ci-
ganska tolpa še druge umore na vesti.
Zanimivo je, da se je pri zasledovanju
morilcev odlikoval pes košiške policije
»Prince«, ki je vodil orožnike iz Moldave
naravnost v Mokrance in pomagal tako
spraviti morilce pod ključ.

Zopet letalska nesreča v ČSR

V sredo popoldne se je pripetila na
vojaškem aerodromu v Chebu letalska
nesreča, ki je zahtevala življenje enega
najodličnejših češkoslovaških letalcev.
najporočnika Karla Mannhaltera. Po-
kopi se je udeležil preteklo nedeljo ob-
nega zbora Zveze čsl. pilotov. na kate-
rem mu je bilo izrečeno javno prizna-
nje za sijajne uspehe v letalstvu.

Mannhalter je startal in v višini 200
metrov je nastal v motorju defekt. Dvo-
krilni aeroplan se je začel nagibati. Ta
čas je letel Mannhalter nad železniško
progo in ker ni hotel na nji pristati, je
krenil naglo v drugo smer. V tem je
začel aeroplan padati in katastrofa je
bila neizogibna. Najporočnik je sicer
skočil iz aeroplana, toda pri tem je pa-
del z glavo na zamrznjeno zemljo tako
nesrečno, da je v par minutah izdihnil.
Glava je bila popolnoma razbita, vrat
zlomljen in tudi noge na več krajih
prelomljene. Aeroplan se je razbil.

Mannhalter je bil star 28 let.
Zapušča mlado vdovo in 4 letnega sin-
čka. Kot mlad pilot je presenetil lani
češkoslovaško javnost, z rekordnim
uspehom: 25. julija zgodaj zjutraj je
startal na letalu A 11 z motorjem Wal-
ter (240 HP) in poizkusil doseči rekord
v vztrajnosti na progi Praga—Nove
Benetke—Rip—Praga, dolgi 100 km.
To pot je preletel 20 krat in dosegel ta-
ko češkoslovaški rekord na razdalji 2
tisoč km. Polet je trajal 16 ur 10 minut
49.4 sekund. Poleg tega je pobil rekord
v hitrosti na 500 in na 1000 km ter re-
kord na 2000 km s hitrostjo 152 km v
712 metrov na uro. Tako je dosegel pet
rekordov. Aeroklub mu je podelil v
znak priznanja častno diploma.

Harakiri ljubosumne žene

Te dni se je odigrala v vasi Vörös-
markt na Slovaškem krvava rodbinska
tragedija. Žena ondodnega kmeta An-
dreja Husteja je izvršila samomor iz
ljubosumnosti, ker je izvedela, da se je
njen mož spečal z neko dekline iz so-
sedne vasi. To je vplivalo na Hustejevo
tako, da je postala melanholična in se
začela izogibati ljudi.

Te dni so začeli vaščani iz Husteje-
ve hiše grozen krik. Ko so prihiteli v
hišo, so našli Hustejevo v mlaki krvi.
Nesrečna žena si je razparala z velikim
kuhinjskim nožem trebuh. Nož si je za-
sadila v trebuh v hipu, ko so sosedje
planili v hišo. Onesveščeno samomoril-
ko so odpeljali v bolnico, kjer je kmalu
v strašnih mukah umrla.

Rabindranath Tagore in dame

Na svoji nedavni turneji po Evropi
je posetil znameniti indijski pesnik in
filozof Rabindranath Tagore tudi Bu-
karešto, kjer so ga navdušeno sprejeli.
Posebno naklonjenost in oboževanje so
mu izkazale rumunske dame, ki so kar
oblegale njegovo stanovanje ter mu
vsiševale svoje simpatije. Nekatere
oboževalke so poklekovale pred njim,
zasule njegovo sobo s cvetjem in mu
poljubljale roke.

Tagore je priredil tudi v Bukarešti
javno predavanje. Govoril je o miru, ki
mora zavladati na vsem svetu in za-
ključil svoj govor z vzklikom: »Ah, da
bi se naše roke nikoli več ne oskrunile
s človeško krvjo!« Tu je postala neka
elegančna poslušalka naenkrat nemirna.
Začela se je nervozno ozirati in ko so
jo prijateljice vprašale, kaj ji je, je po-
kazala na roke velikega Indijca in za-
šepetala, da so okrvavljene.

Presenečeni Tagore je pogledal na
svoje roke in opazil neke rdeče lise.
Prvi hip je bil zelo začuden, potem se
je pa ironično nasmehnil. Na rokah je imel
namreč odtise namazanih damskih ust-
nic.

Cinični morilec

Lani v maju je izginila v vasi Lad-
by na otoku Fynu na Danskem žena
delavca Nielse Sövensena. Njen mož je
odšel takoj na policijo in izjavil, da je
postala žena najbrž žrtev nesreče. Pre-
iskava je ostala brezuspešna in šele čez
več mesecev so našli v nekem močvirju
zobovje nesrečne žene. Iz tega so
sklepali, da je zabredla Sövensenova
ponoči v močvirje in se v blatu zadu-
šila. Oblasti so temu verjele, ni pa ver-
jelo prebivalstvo vasi Ladby. Po vasi
so krožile vesti, da je Sövensen sam
umiril ženo in odnesel truplo v moč-
virje. Policija je zaslišala štiri Söven-
senove sinove, ki so izpovedali, da so
videli mater zadnjič 2. maja popoldne.
Očeta takrat ni bilo doma. Ko se je
zvečer vrnil, je bil ves v skrbeh, da se
mati še ni vrnila. Policija ni imela no-
benih dokazov proti Sövensonu in zato
ga ni mogla aretirati. Začeli so iskati
truplo. V ta namen so prekopali Söven-
sonov vrt, toda trupla niso mogli najti.

Letos po novem letu je padel sum
znova na Sövensona in sicer zato, ker
se je bahal, kako imenitno mu je polici-

ja obdelala vrt. Moža so končno areti-
rali in dali vrt znova temeljito preko-
pati. Pretekli teden so našli truplo tik
pod pragom. Sövenson si je izbral ta
kraj zato, ker se po njem največ hodi.
Ko so ga privedli k truplu, je priznal,
da je umiril ženo lani v maju, ko sinov
ni bilo doma. Izbil ji je zob in jih vrzel
v bližnje močvirje. Truplo je zakopal
med tem, ko so sinovi večerjali. Ko je
policija lani razkopavala vrt, je bila
že prav blizu zakopanega trupla. Ako
bi bili kopali še malo, bi bil umor odkrit.
Zato je Sövenson takoj drugo noč tru-
plo odkopal in položil v oni del vrta,
kjer je policija že iskala. Tako je pre-
našal truplo svoje žrtve večkrat in po-
liciji ni prišlo na misel, da bi ga iskala
tam, kjer je bilo že vse prerito. Söven-
sen pride pred poroto v Odensee

Zasačeni ponarejalci

Varšavska policija je že deli časa za-
sledovala nekega Rubinsohna, ki je bil
že opetovano kaznovan radi sleparij in
poneverb. Rubinsohn je sin židovskega
rabina. Skrival se je v stanovanju svoje
prijateljice Nachsternove, kjer ga je po-
licija končno zasačila.

Ho so stopili detektivi v stanovanje,
so našli moderno urejeno delavnico za
ponarejanje bankovcev in delnic. Kliš-
jev sicer ni bilo nikjer, pač pa so našli
cele kupe ponarejenih bankovcev in del-
nic raznih poljskih industrijskih podjetij.
Med poljskimi bankovci so bili pomeša-
ni tudi novčarnice nemške Narodne ban-
ke v vrednosti več milijonov poljskih
zlotov. Drugi dan je bil v mestu areti-
ran neki Weinglas, pri katerem je našla
policija tudi klišje. Novčarnice so po-
narejene tako izvrstno, da jih more spo-
znati samo strokovnjak. Policija je are-
tirala 4 osebe, Nachsternovo, Rubin-
sohna, Weinglasa in Riciolvo. Druge
ponarejalce zasleduje. Ugotovljeno je,
da so imeli ponarejalci po celi državi
svoje agente, ki so razpečavali ponare-
jene bankovce. Sedež agentov je bil v
Gdansk.

Skakajoče kače

Ena najbolj nevarnih in strahovitih
kač južne Afrike je črna Mamba. Ta
kača je neverjetno urna in se z nena-
vadno hitrostjo pomika tako po ravni
zemlji kakor na goratih tleh ali pa skozi
goščo. Domačini primerjajo hitrost nje-
nih sunkov s tekajočim konjem. Prime-
rili so se celo slučaj, da je kača prehi-
tela pred njo bežečega konja, ki je bil v
polnem diru.

Drug nenavaden pojav je velika
zvestoba med kačami Mamba. Kdor je
kdaj umiril to kačo, vé, da mora na
vsak način izslediti in ubiti tudi njenega
tovariša, kajti živali so izredno maščo-
valne in zasledujejo morilca svojega to-
variša, dokler ga ne dobe in usmrte ali
pa same poginejo. Domačini izrabijo to
lastnost Mame, da se maščujejo nad
svojim sovražnikom. Mrtvo kačo položijo
pred posteljo svojega ubitega sovražni-
ka in lahko so prepričani, da ga bo dru-
žica ubila kačo usmrtila.

× Plaz zasul vlak. Težka železniška ne-
sreča se je pripetila te dni na Japonskem.
Med postajama Tsuruga in Miho je veli-
kanski plaz zasul potniški brzovlak. Vsi
potniki so se zadušili. Rešila ekspedicija,
ki je prispela na pomoč, ni rešila nobene
osebe.

Pranica in likanca HAMANN Ljubljana Mestni trg 8 (na dvorišču)

Srečke drž. razredne loterije

za II. razred 13. kola

se morajo obnoviti do 2. februarja

Zrebanje se vrši dne 7. februarja. — Neobnovljene srečke
se bodo prodale drugim interesentom. — Vsi oni, ki so
srečke kupili v Oglasnem oddelku »Jutra«, obnove svoje
srečke v Zadrudni hranilnici r. z. z o. z. Ljubljana, Sv. Pe-
tra cesta 19.

Pri zrebanju za prvi razred je bilo mnogo pri nas kuplje-
nih srečk izžrebanih. Med njimi ena z Din 60.000 in ena z
Din 5000.—

Zadrudna hranilnica r. z. z o. z., Sv. Petra cesta 19.

Slovenska Matica naznanja žalostno vest, da je včeraj nena-
doma umri njen dolgoletni odbornik, gospod vladni svetnik

FRAN WIESTHALER

gimnazijski ravnatelj v pokou

Zasluznemu šolniku in znanstveniku bodi časten spomin med nami!

Ljubljana, 27. januarja 1927.

ODBOR

Premog - drva

LIRJA, Krajca Petra trg 10
Telefon 220

30—40.000 Din

brezobrestnega posojila
na prvo mesto dam do-
tlačnemu, ki mi da stano-
vanje dveh sob in kuhin-
je. — Ponudbe pod »Si-
gnal« mesto 187 na upr
»Slov. Narod«

Uradnik

išče stanovanje dveh ali
ene večje sobe s kuhinjo
mimo stranka (3 osebe)
stari ali novi hiši v
mestu ali na periferiji
mesta. — Dopisli na upr
»Slov. Narod« pod »Sna-
nost/185« na upravo »Slov.
Naroda«.

Vpokojenec

zmožen slovenskega in
nemškega jezika, dober
računar, varen vsega de-
la, išče službo skladišč-
nika. — Ponudbe na
upravo »Slov. Narod«
pod »Zanesljiv/209«.

Stanovanje

ene večje sobe s kuhin-
jo išče miren zakonski
par v novi ali stari hiši.
event tudi na periferiji
mesta. Plača 300—500
dinarjev mesečno. Po-
nudbe pod »Snažna
stranka/221« na upravo
»Slov. Narod«.

Stanovanje

dveh sob s kuhinjo išče
miren, snažen, skoro ve-
dan oddotna stranka. Pla-
ča 300—400 Din meseč-
no. — Ponudbe pod »Ta-
koj ali 1. marca 186« na
upravo »Slov. Nar.«

Jutri!

Jutri!

Jutri!

Josephine Baker

Elitni kino Mat'ca

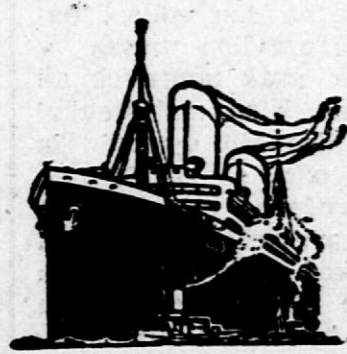
Francoska linija (French Line)

Cie Gle.
Transatlantique

HAVRE-NEWYORK

samo 5 1/2 dni
čez morje —

Dobra hrana in pijača brezplačno

Cie Chargeurs Réunis, Sud-Atlantique, Trans-
port Maritimes za severno in južno Ameriko
z ekspres parniki, kateri vozijo vsak teden iz
Havre, Bordeaux in Marsilije v Argentinijsko,
Uruguay, Chite, Avstralijo in Kanado.

Tozadovna pojasnila daje brezplačno zastopnik
Ivan Kraker, Ljubljana
Kolodvorska ulica 35

26. svečana vsi na Tabor!